

ISPITNA PITANJA SA TEZAMA
PRAVNA INFORMATIKA-VEŠTINA
(školska 2017-2018)

1. **POJAM I NASTANAK KIBERNETIKE str. str. 13-20**
  - Nastanak kibernetike kao naučne discipline (Norbert Viner)
  - Kibernetika kao naučna disciplina
  - Kibernetika i društvo
  - Sadržina pojma kibernetike i problemi utvrđivanja prirode složenih sistema
  - Značaj kibernetike

2. **PRAVNA KIBERNETIKA str. 20-22**
  - Primena kibernetike i automatike u društvenom životu i pravu
  - Vinerova postavka o pravu kao komunikacijskom fenomenu
  - Pristup pravu kao dinamičnom i otvorenom sistemu

3. **JURIMETRIJA str. 22-24**
  - Odnos pravne odluke i obrade podataka i njegov značaj u savremenom preobražaju prava
  - Era automatizacije prava (Li Levindžer)
  - Ljudski progres od jurisprudencije do jurimetrije
  - Odnos jurisprudencije i jurimetrije

4. **KIBERNETIKA I PRAVO str. 24-27**
  - Istraživanja u oblasti primene kibernetike u pravu
  - Kibernetizacija prava
  - Pretraživanje pravnih tekstova

5. **PRAVNI EKSPERTNI SISTEMI str. 27-35**
  - Koristi koje donosi upotreba pravnih ekspertnih sistema
  - Pomoć u pronalaženju pravnih informacija i dokumenata
  - Način izgradnje ekspertnih sistema u pravu

6. **GENEZA PRAVNE INFORMATIKE str. 36-38**
  - Primena kibernetike u pravu (Mario Losano)
  - Ćusibernetika kao naziv za Pravnu kibernetiku
  - Jurimetrija (Li Levindžer)
  - Sadržina pravne kibernetike

7. **GRANE PRAVNE INFORMATIKE str. 38-42**
  - Jurimetrija - pravometrija
  - Pravno - kibernetička modelistika
  - Pravna informatika

8. METODI I TEHNIKE PRAVNE INFORMATIKE str. 42-44

- Teškoće u vezi sa pronalaženjem pravnih tekstova
- Metod „ključnih reči”
- Metod „punog teksta”

9. PRAVO U INFORMATIČKOM OKRUŽENJU str. 45-47

- Značenje pojma informatika
- Definicije informatike
- Pojam informacije i pojam podatka
- Informacija kao razvojni resurs

10. INFORMATIČKA TEHNOLOGIJA I PRAVO str. 47-56

- Pojava komputera i tehnološke inovacije
- Interakcija prava i informatičke tehnologije (nove oblasti prava i informatičke tehnologije)
- Najnovija dostignuća u primeni informatičke tehnologije
- Pravna informatika i srodne discipline

11. INFORMATIČKA FUNKCIJA DRŽAVE str. 57-59

- Pojam pravnog sistema
- Koncept vladavine prava i pravne države
- Informatika i vođenje društvenih poslova i ostvarivanju funkcije vlasti
- Primena informatike u zakonodavstvu, pravosuđu i javnoj upravi

12. PRIMENA INFORMATIKE NA PODRUČJU ZAKONODAVSTVA str.59-61

- Primena informatike u zakonodavnom postupku
- Usavršavanje zakonodavne tehnike i sistematizacija zakona
- Dostupnost tekstova zakona i drugih dokumenata građanima

13. PRIMENA INFORMATIKE U PRAVOSUĐU str. 61-62

- Modernizacija pravosuđa
- Rezultati ostvareni primenom nauke i tehnike u pravosuđu
- Preduslovi za postizanje kvalitetnijih rezultata rada pravosudnih organa

14. PRIMENA INFORMATIKE U JAVNOJ UPRAVI str. 63-65

- Rad javne uprave i informacijska dobra
- Sredstva automatizacije u upravi
- Prilagodljivost elektronskih automatskih sistema

15. BAZE PRAVNIH PODATAKA str. 65-66

- Baze podataka i službene evidencije
- Tehnička i pravna pitanja u vođenju evidencija
- Pojam pravne baze podataka

16. PODOBNOST PRAVA ZA INFORMATIZACIJU str. 66-67

- Nagli porast broja informacija kao opšta karakteristika savremenog razvoja
- Pravne norme kao informacije o ponašanju pravnih subjekata
- Pravo kao skup pravnih normi i sistem informacija o ponašanju

17. PORAST PRAVNIH INFORMACIJA str. 67-68

- Uzroci porasta pravnih informacija
- Pravo i informaciono zagušenje
- Potreba za upotrebom elektronskih računara i elektronskim memorisanjem podataka
- Dinamika pravnog poredka

18. SISTEM PRAVNIH INFORMACIJA I PRAVNI INFORMACIONI SISTEMI str. 68-71

- Pravo kao sistem pravnih informacija i pravni informacioni sistem
- Izvori pravnih informacija i izvori prava
- Teškoće prilikom traženja informacija
- Pravne informacije i pravni dokumenti
- Prednosti pravnih informacionih sistema

19. POSEBNA PITANJA OBRADE PRAVNIH INFORMACIJA str. 71-76

- Pohranjivanje (memorisanje) pravnih informacija
- Baza pravnih informacija
- Deskriptori, Tezaurus
- Pretraživanje i prezentacija informacije
- Ažuriranje pravnih podataka

20. PREDNOSTI KOMPJUTERSKI ORIJENTISANIH PRAVNIH INFORMACIONIH SISTEMA U ODNOSU NA KLASIČNE SISTEME PRAVNIH INFORMACIJA str. 76-77

21. CILJEVI PRAVNOG INFORMACIONOG SISTEMA str. 77-79

- Prilagođavanje pravnog poredka uslovima društvenog i tehnološkog razvoja
- Sistematizacija pravnog poredka
- Pravna sigurnost
- Ubrzavanje postupka donošenja pravnih odluka

22. INFORMATIČKA TEHNOLOGIJA I UPRAVNI POSTUPAK str. 79-84

- Pravni postupci i informatika
- Elektronski potpis
- Upravni akti i kompjuterska tehnologija
- Upotreba savremene tehnologije u upravnom postupku
- Automatizovane evidencije
- Zakon o opštem upravnom postupku (Sl. glasnik RS br. 18/06)

23. POJAM ELEKTRONSKE UPRAVE str. 85-87

- E-uprava i pružanje javnih usluga
- E-uprava kao informaciona i komunikaciona tehnologija
- E-uprava kao celina koja obuhvata tri vrste odnosa

24. SERVISI ELEKTRONSKE UPRAVE str. 87-88

- Servisi e-uprave namenjeni građanima
- Servisi e-uprave namenjeni privrednim subjektima
- Ciljevi uspostavljanja e-uprave

25. PRAVNI OKVIR E-UPRAVE U EVROPSKIM ZEMLJAMA str. 88-91

- E-uprava u dokumentima Evropske unije
- E-uprava u Austriji
- E-uprava u Italiji

26. PRAVNI OKVIR E-UPRAVE U SRBIJI str. 91-95

- Strategija e-uprave u Srbiji za period od 2009. do 2013.
- Strategija razvoja e-uprave u Srbiji za period od 2015-2018. god. i akcioni plan sprovođenja strategije za period 2015-2016. god.
- Zakonski propisi u oblasti e-uprave
- E-uprava i kvalitet pružanja javnih usluga u Srbiji
- Zakon o opštem upravnom postupku (Sl. glasnik RS br. 18/06)

27. POJAM ELEKTRONSKE TRGOVINE (E-COMMERCE) str. 96-97

- Pojam e- trgovine
- Oblasti elektronskog poslovanja
- Vrste i prednosti elektronskih transakcija
- Regulisanje e-trgovine u svetu
- Regulisanje e- trgovine u Srbiji

- **Zakon o e-trgovini (Sl. glasnik RS, br. 41/2009 i 95/2013)**

28. PRAVNA REGULATIVA ELEKTRONSKE UPRAVE str. 97-98

- **Uloga UNCITRAL-a u regulisanju elektronske trgovine**
- **Zakonski propisi koji omogućuju elektronsko poslovanje**
- **Podzakonski propisi koji omogućuju elektronsko poslovanje**
- **Zakon o e-trgovini (Sl. glasnik RS, br. 41/2009 i 95/2013)**

29. ELEKTRONSKI POTPIS str. 98-99

- **Pojam elektronskog potpisa**
- **Podaci za formiranje elektronskog potpisa**
- **Elektronski sertifikat**
- **Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju (Sl. glasnik RS, br. 94/2017)**

30. ZAKON O ELEKTRONSKOJ TRGOVINI str. 99-101

- **Predmet Zakona o elektronskoj trgovini**
- **Cilj Zakona o elektronskoj trgovini**
- **Oblast primene Zakona o elektronskoj trgovini**
- **Zakon o e-trgovini (Sl. glasnik RS, br. 41/2009 i 95/2013)**

31. ZAKON O ELEKTRONSKOM DOKUMENTU str. 101-102

- **Predmet Zakona o elektronskom dokumentu**
- **Oblast primene Zakona o elektronskom dokumentu**
- **Pojam elektronskog dokumenta**
- **Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju (Sl. glasnik RS, br. 94/2017)**

32. KOMPJUTERSKI KRIMINAL str. 103-104

- **Pojam kompjuterskog kriminala**
- **Pojam kompjuterskog kriminaliteta**
- **Karakteristike učinilaca**
- **Kompjuterska krivična dela (Krivični zakonik – glava XXVII Krivična dela protiv bezbednosti računarskih podataka)**
- **Sajber kriminal**

33. KARAKTERISTIKE UČINILACA str. 104-106

- **Profil učinilaca kompjuterskog kriminaliteta**
- **Zaštita od kompjuterskog kriminaliteta**
- **Oblasti kompjuterskih delikata**

34. KOMPJUTERSKA KRIVIČNA DELA str. 106-108

- Računarski podatak, računarski program, računarski virus
- Oštećenje računarskih podataka i programa
- Računarska sabotaza
- Pravljenje i unoženje računarskih virusa
- Računarska prevara
- Neovlašćeni pristup zaštićenom računaru, mreži i elektronskoj obradi podataka
- Sprečavanje i ograničavanje pristupa javnoj računarskoj mreži
- Neovlašćeno korišćenje računara ili računarske mreže

35. SAJBERKRIMINAL str. 108-111

- Zakon o informacionoj bezbednosti (Sl. glasnik RS, br. 6/16)
- Informacione tehnologije i pojava novih oblika kriminala
- „Internet crv”
- Pojam sajber kriminala

36. PRAVO PRIVATNOSTI I INFORMATIČKA TEHNOLOGIJA str. 112-114

- Pojam privatnosti
- Napad na privatnost
- Zaštita podataka u kompjuterskim sistemima
- Pravni okviri zaštite i karakteristike zakonodavstva za zaštitu podataka
- Posebna tela i organi u funkciji zaštite podataka o ličnosti
- Konvencija Saveta Evrope
- Zaštita podataka o ličnosti u Srbiji - Zakon o zaštiti podataka o ličnosti iz 2009 godine (vidi www.prlja.info)

37. PRAVNI OKVIR ZAŠTITE PRAVA NA PRIVATNOST str. 115-118

- Posebna zakonska regulativa
- Pravo na privatnost u Nemačkoj
- Politički značaj ličnih prava i stepen njihove zaštite
- Karakteristike zakonodavstva za zaštitu podataka (javnopravni pristup, specifični režimi pravne zaštite)

38. POVERENIK ZA ZAŠTITU PODATAKA O LIČNOSTI str. 118-121

- Ombudsman i kontrola uprave
- Značaj Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja
- Prikupljanje podataka
- Poverenik za zaštitu podataka u Srbiji
- Strategija razvoja informacione bezbednosti u Srbiji za period 2017-2020. god.

39. KONVENCIJA SAVETA EVROPE (1981) str. 121-124

- Zaštita podataka o ličnosti kao deo zaštite osnovnih prava pojedinaca
- Osnovna načela zaštite podataka o ličnosti
- Načelo zakonitosti i nepristrasnosti
- Načelo dostupnosti podataka
- Načelo bezbednosti
- Značaj pitanja zaštite ličnih podataka

40. ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI U NAŠOJ ZEMLJI str. 124-128

- Ustav RS
- Zakon o zaštiti podataka o ličnosti iz 2009. godine

41. E-DEMOKRATIJA

(<http://www.ius.bg.ac.rs/prof/Materijali/lilste/nastava.html>,
<http://www.prlja.info/predavanje.html>)

- Pojam e- demokratije
- Oblici e – demokratije (političke partije, predstavnici građana)
- Elektroniko glasanje, e- inkluzija
- Primeri e- demokratije (V. Britanija, SAD, Koreja)

42. ZNAČAJ PRAVNE INFORMATIKE KAO VEŠTINE

(<http://www.ius.bg.ac.rs/prof/Materijali/lilste/nastava.html>,
<http://www.prlja.info/predavanje.html>)

- Primena informatike u pravu (Zakonodavstvo, e – vlada, pravosuđe)
- Primarni i sekundarni izvori prava
- Referentni izvori prava
- Institucije važne pravnicima

Literatura :

Stevan Lilić, Dragan Prlja, Pravna informatika veština, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2010.

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (SgRS 97/08, 14/09, 68/12 – odluka US i 107/12)

Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju (SgRS 94/2017)

Zakon o opštem upravnom postupku (Sl. glasnik RS br. 18/06)

Internet izvori:

<http://www.ius.bg.ac.rs/prof/Materijali/lilste/nastava.html>